

ادبیات عمومی و تجربی

هفته‌لق سیاسی ، ادبی و علمی غزته‌در .

جلد : ۱

سنه : ۱ ۱ جمادی الآخر ۱۳۳۵ جمعه ایرتسی ۲۴ مارت ۱۹۱۷ نومرو ۲۱

کملیت بشریه تصورنده شرق ایله غربک فرقی

قارئین کرامه بو خصوصده ایکی مشهور نظریه عرض ایده جکم . لکن کوچوچوک بر مقدمه یه - لطفاً - صبر ایتمه لرینی استرحام ایدهرم . فکر تکامل - نیم تحقیقه کوره - ذهن بشرده بیکارجه سنه اول طوغمش بر (عقیده doctrine) در ؛ وقویاً ظن ایدیورم که اول شرقده بلیرمش بر لمعه معرفتدر . (بوددیزم Bouddhisme) اعتقادنده بونک صوفیانه بر شکلی کوره بیلیورز : انسان بویوک بر صبر و ثبات ایله متمادباً اعمال خیریه یه وقف نفس ایدهرک بر چوق ادوار متتابعه کچیریور و هردور ، کندیسنه بر (تصفیه purification) ادمانکاهی احضار ایتدیکندن طولایی ، (کملیت perfection) مرتبه‌سنه و اصل اوله بیلیمک ایچون انسانک - بهمه حال - بوصفحات تکاملدن علی التدریج کچمه‌سی لازمکیور . کچه بیلیرسه بارکاه الوهیته کیره رک (مقربین) دن صایلیور . نهایت (بوددا) ایله بکوجود اولویور که (نیروانا = فنا فی الله) بودر . بونک ایچون ده بهمه حال ، حس و عقلدن تماماً تبری و تجرد ایتمه لی ؛ ثولزدن اول ثوله لی ؛ (هیچ) اولمالی در . بوددیزم اعتقادنجه کملیت هیچه چیقیور ! . . .

بوتون غرب عالمنک مهد مدینتی و منبع عرفانی اولان یونان قدیم حکماسنده بوفکر تکاملی - براز باشقه تورلو - کورویورز ؛ حتی (امپادقلس Empedocles) (*) و افلاطونک تکامل نظریه‌لری بیه یكدیكرندن فرقلی در : برنجیسی هین زمانده مقتدر بر شاعر دخی اولدوغی ایچون فکرلرینی نظماً ادا ایتشدی . اعتقادنجه موجوداتک بر (جوهر اصلی) سی واردر که تورلو تورلو شکله کیروب تجلی ایدر . اولاً جمادات شکنده کورونور : طاش ، طوبراق اولور ، مرجان اولور . الی آخره ، صوکره نبات شکلی آلیر ، دها صوکره حیوان و نهایت انسان قیلیغنه کیور . بو اعتقاده صدق ایله مربوط اولان (آمپه دو قله‌س) ، انسان اولمازدن اول ، دکزده بالیق کی یوزدوکنی ، چایرلرده حیوان کیی اوتلایوب گزدیکنی ، هواده قوش کیی اوچدوغنی ، شعرلرنده نقل ایدیور . بو اعتقاده کوره کملیت کمال صورت و معنویته پیوسته اولویور .

(*) بوفیلسوفلرک هرایکیسی ده شرقده مشهور اولمش ، هله امپادقلسک - پراکنده اوله‌رقه اخلافه انتقال ایدن - فکرلری ترک اشعار صوفیانه‌سنه بیه عیناً کچمش در .

ادبیات شرقیه ایله الفت ایتیش اولانلر پک ایی بیلیرلرکه مولاناده، ابن عینده همان شعرای صوفیه نیک جمله سنده بو اعتقادی بیان ایچون اک کوزل منظومه لر واردر . بزم پارمق حسابیه سویلنمش ترکجه اشعار صوفیانه ده دخی بر مهم عقیده اساسیه بودر . بوکا (Le devenir) دیرلر .

افلاطونک فکری برار باشقه در؛ دیمشدم . بو حکیمک اعتقادنجه غیرمادی برعالم عقلی ده اشیای مادیه نیک برر مکمل نمونه لری واردرکه تماماً مادیتدن معرا اشکال هندسیه کیی در . ایشته حقایق اشیا بو (ایلاک نمونه لر prototypes) لردر . مادی شیلر اولنرک پک قابا صابا یاپیلمش برر یچمسز قوپیه سی ، برر غلیظ وچیرکین تقلیدی در . هرشیئک تکاملی نمونه اصلیه سنه شکلا تقریبی ایله تحقیق ایدر .

بوفکرلر دخی صوفیه شرقک آثارنده عیناً وواصحاً کورولور . (اعیان ثابته) دیه تصوفده مشهور اولان تعبیر اصطلاحی (prototypes) مقابلی در . شیمدی اصل مقصدضه کلیورم :

مادامکه هرشی تکامل ایدیور و تکامل دیمک ، مکمل بر نمونه یه یعنی (ایده آل) . کیتدیکه دهها زیاده بکزه مک دیمک اولویور ؛ البته اشرف مخلوقات اولان انسانکده بر (عین ثابته) سی بر نمونه کمالی اولقی کرکدر و انسان اونمونه یه بکزه دیکه مدارج ترقی دن کچهرک مرتبه قصوایه یاقلاشیور دیمکدر . ذاتاً فطرت بشریه ده بوکا استعداد واره فقط بوسی اعنلانک غایتی نه اوله جق؟ . ارتقا نریه واروب طوره جق ؟ ! . . .

افلاطون بومقصد تکاملی تعین ایدیور : (اومی یوسیس تهئو = یعنی اللهه بکزه یش !) دیور . بزم عرفا (تخلق بخلق الله) دیر .

ایشته عرفان شرق ایله زیاده سیله علاقه دار اولان (انسان کامل) نظریه سنک منشأی بودر . بوفکری غریب کورمه ملی در . شرقده اذهان متفکرینه عصرلرجه تسلطن ایتیش ، هم صنعتده کوزللکک ایدر آلنی کوسترمش ؛ همده اخلاقک محرک تکاملی چیزمش و طولایسیله اجتماعیات و سیاسیاتده درین وسورکلی تأثیرلر بر اقمش بر اعتقاددر .

انسانیتک تکاملنده ، انسانلرک ارادتنه تابع اولمایان برچوق عوامل طبیعیه نیک تأثیری اولدوغی محقق در؛ لکن انسانلر امللرینی ، ایده آل لری شیهه سزکنیدیلری خلق ایدیورلر واونلره - خیاللرنجه - برر صورت معینه افاضه ایتهدیکه ترقی یولنه توجه ایده میورلر . مطلقاً بر نمونه اولمالی ؛ و اوده قطعياً صورتپذیر اولمالی ؛ مبهم قالمالی ! . . . انسان قسمی پوصله سز ، خریطه سز ، اورتنکسز ایش کوره میور .

امر تربیه ده معتبر اولان دستور عمومی ، [مکمل آدم یتیشدیرمک] دکلی ؟ . فقط مکمل آدم ناصل شیدر ؟ . ناصل اولور ؟ . بونی تعین ایتیلی ! . او دستور عمومی بیلمک کافی کلیرر ؛ چونکه پک مبهمدر .

کذلک مکمل بر ملت ناصل اولور؟ . مکمل بر هائله ناصل اولور ؟ . مکمل بر یازی ماصه سی ناصل اولور؟ . دیه دوشونه بیلیرسکز . نته کیم هرشی حقنده بویله دوشونوب طورویورز و اوسایه ده هرشیئی اصلاح واکمال ایچون چاره لر کشف ایده بیلورزکه ترقی - اک کنیش وعادی معناسیله - بو دیمکدر .

اولیه ایسه حالا (فلاطونی) اولفدن قورتوله ماش اولدوغم زده شبهه قالمور، چونکه هر شیشک نمونه کمالی کشف ایتک ایستورز؛ یعنی افلاطون کیی دوشونمکده دوام ایتدیکمز ظاهر در . اوروپاده بوصوک زمانلرده آلمان فیلسوف مشهوری (نیچ چه Nietzsche) او اسک (انسان کامل) نظریه سنه بوسبوتون یکی بر شکل ویردی واونی تمامیه نمسه دی. فی الحقیقه بوتصور منحصرأ کندی دوشونجه سیدر؛ وشرق ایله غربک مغنویتلرنده کی فرق اساسی بی حقیله ابراز ایتدیک ایچون چوق شایان دقتدر وپک مشهور بر نظریه در. تأسف ایدم زم که پک مختصر اوله رق عرض ایده بیله جکم. اسویچرده سنه لرجه معلول و مفلوج یا توب معنوها و فات ایدن بوغریب فیلسوف بر (دهای حراضی) نك اك ای نمونه سی ایدی. افکار زمانیه خارق العاده بر تأثیری اولمشر.

بو حکیم دخی تکامله معتقد ایدی. اولیه ادعا ایدیوردی که بوکونکی انسانلرک فوقنده بر انسان نمونه سی، ایلریده بالتکامل صورتپذیر وجود اوله حقدرد. بیلیم قاچ عصر صوکره مدنیتدن طوغه جق اولان بو استقبال آدمه برده اسم قویدی: (übermensch) یعنی (ما فوق البشر) دیدی. بونده اینانلمایه جق برشی یوق! . حتی ایتالیان محرم مشهوری (دانوچیو) بویوک بر هیجان ایمان ایله بوفکری تلقی ایتشدی. میلیونلرجه آدملرده قبول ایتدیلر.

بن (ما فوق البشر) تصویرخی «نیچ چه» نك اثرلرنده کورونجه - بالعکس نفرت ایتدم. چونکه آفریقا مستملکاتی اداره ایدن اوروپالی والیرک و مأمورلرک مغنویتنی تمامیه تمثیل ایدر بر داهیه غروردر. انسان کامل تصویرینه بوقیافتی ویرن اسبابی ده بر درجه یه قدر آکلار کیی اولدم:

(نیچ چه) لهستاندن هجرت ایتش فقیر بر عائله نك اخفادنن اولدوغی حالده - هر نه دنسه - کندیسنی بر پرنس سلاله سنک صوک ممثلی طن ایدردی. بناء علیه غایت آریستوقراسی طرفداری ایدی. (فی الحقیقه اسلوبی پک آریستوقراتدر.) مساواته بونک قدر نفرت ایدر بر متفکر بیلیمورم. بوداعیه تفوق بوتون افکار و ملاحظاته بر غریب رنگ ویرمش و بوتون مغنویتنی بوزمشر. حتی خرستیانلقدن - کندی تعبیرنجه ایکرئه سنه ده باشلیجه سبب اوهره [سفیلر دینی!]. دیور ورومانک (سیادت عسکریه aristocratie militaire) اساسی اوزرینه قورولمش اولان بنای مدنیتی بویله بر قاچ بالقچی فقراسنک بیقوب بر اقامی صوک درجه ده غیظ و نفرتنی موجب اولویور.

بو آدمک اعتقادنجه انسانلرک بر کبار قسمی وار. برده عوام و اسافل ناس وار. بونلر صورتاً و شرائط اجتماعی اعتباریله دکل، فطراً، ماهیتاً باشقه باشقه شیلردر. آریستوقراتلر هر حقه مالکدر؛ عوام ناس اونلرک ییه جکی حیوانات اهلیه در. عوام سوروسنی حمایت ایدرلر؛ اونلره قارشى عداوت حسی طویمازلر؛ باشقه بر وظیفه ایله ده عوامه قارشى متعهد و متقید دکلدردلر. نته کیم چوبان قویون سوروسنی محافظه ایدر؛ چونکه کندی مالی در؛ غداسی در. فقط او حیواناته قارشى هیچ بر تورلو تعهداتی اوله ماز. اونک ایچون اونلرده بر کبر و عظمت، بر جبروت اصیلانه واردر؛ و بو حاللری عوامک قلبنده مرآت بر کین تولید ایدر. حالوکه کین ذلیل بر اخلا قسزلق در. کبر، سفیل بر رعیت قارشى هر وجهه فائقتنی حس ایدن اصیل انسانلرک ادای حیثیتی در. یوقسه آریستوقراتلر کندی آره لرنده غایت نازکانه بر سورو مراسم تشریفاتیه رعایتله یاشارلر و هر فرد مرتبه شخصیه سنه کوره او قانون قوم اصالته رعایتکار طاورانیر. هرکس - علی مراتبهم - یکدیگرینک ادنی حقوقنه حرمت ایدر. فقط کندی سنفلرندن خارج قالان جماعات

سفيله نك آريستو قراتلر نظرنده هيچ برحق اولاماز . آخور كزده كيفكز ايچون بسله ديككز حيواناتك سزه قارشى هيچ برحق اولاديني كيي ! . . .

ايسته بوندن طولايي دركه (übermensch) ، (خير وشر فوقنده au delà du bien et du mal) در . كندی كيي اولايانلره هر تورلو ظلم اجرا ايده بيلير . ياپديني ظلم اولماز و شر صاييلماز . اي لك ده ايده بيلير . فقط اونى عوامك سعادتى ايچون دكل ، محضا كندی كيي ايچون ياپدېغندن طولايي لطف اولمش اولماز و خير صاييلماز .

ايسته بونك ايچون (نيچ چه) نك آريستو قراتلري خلقه قارشى يعنى او صنف خارچنده قالان بوتون انسانيته قارشى قطعاً و قاطبةً مسئول دكلدرلر ؛ و بشريتك فوقنده بولونمق حشيتيله (مالك رقاب اهم) اولدقلى ايچون ناصل ايسترلر ايسه انسانيتى او صورتله تصرف ايدرلر . بوحق ، بوضلاحت ، بشريتك فوقنده اولمالرندن ايلري كليور .

ايسته بو غريب فيلسوفك (مافوق البشر بر انسان) اولمق اوزره تصوير ايتديكي نمونه كمال بودر . بن ادعا ايده بيليرم كه ايكي عصر اقي بر مستملكه اداره سي ايله - بالضروره - بوزولوب تردى ايدن اوروپا وجدان اجتماعى سي ، حرص استيلا و حس تفوق ايله بوسبوتون تسمم ايده رك بوافسكار محومه ايچنده بويله بر (ضلالت عجيبه) توليد ايتمشدر . انسان انجق افريقا و حشيلرينه قارشى بويله بر حس تفوق طويار . ديوانه (نيچ چه) نك بر بويوكلكي وارسه ، اوده اوروپا ملل متمدنه سي ديه بيلديكز (نه مپريالست) ملترك همان هرفردنده كيزلى طوران ، هر كسك وجداني طولدوران بو ضلالت خود پسندانهي كمال صدق و خلوص ايله تشخيص و تمثيل ايده بيلمش اولماسيدر . (مابعدى وار .)

رضا نوفي

جلال نوري بکه

محب مكرم افندم

مكتوب دلپسنديكز و مجموعه ادبيه كز كلارك طاغلرله قارلرك آره سنده قالديغم بو زمانده بكا يار و همدم اولدى . كوستاو لوبونك ايستديككز اثرى ، ارايه ايتديككز واسطه ايله ارسال قلندى . فقط بوكون سرك فرانسه ده آراديغكز كوستاو لوبون يوق . يالكز لوبون دكل بوكون فرانسه ده علم ، فن ، فلسفه ، شعر و ادب ، هپسى ، هپسى كاملاً طورمش . لا اقل درت يوز سنه مساعى متمادى و متعاليه ادراكات بشرى يوكسلتن ذكا و دها تماميله مفلوج ! بر ملت بر آدم كيي تهنن ايدىور ! كوردك . بهميت شربه ميدانه چيقنجه ذكاده حماقته تحول ايدىور . اوقتاو ميربو وفات ايتدى . بوكون غزته لر وصيت سياسيه سنى يازييورلر . اوقتاو ميربونك عنعنات و اعتقاداته ، حدود و موانعه رام اوليان افكار بي پرواسى مؤخرأ فرانسه ادبياتنه ، تياترو صحنه لرينه بشقه بر طرز نوين و ير مشدى . حالبوكه كوستاو لوبونك Enseignements نامنده اثريله اوقتاو ميربونك بوكونكي وصيت سياسيه سنده كي ذهنيته ايسه بولوارده كي عربه جيلر ، رستورانده كي غارسونلرله بر سويه ده ! كتابك ۲۳۶ نجى صفحه ده كي « قهرمانلىق » فصلى بوسوزلر يمي تصديق ايلرطن ايدىيورم . اوت ، بوكون فرانسه ده اك بيوك عالمرك ، شاهرلرك ، ادبيلرك اثرلريله ؛ قابريقلر ، قاپوجيلر ، عربه جيلر ، ميخانه لر ايچون يازيلان بوتى پاريزين كي غزته لرك مقاله لرى آره سنده هيچ بر فرق بوله مزسيكز . شبهه يوق كه منطقي ،